

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre . . . 6 korona.
Egyes száma ára 4 fillér.

MÉREJELLEN RETENKÉNT EGYREZ:
szombaton és egyes rendki-
vüli alkalmakkor.

A VÁROS

SZERKESZTŐSÉG:
Városi közelevéltár (városihsz.
földszint 7. sz. ide küldendő
a kéziratok)

KIADÓHIVATAL:
Városi könyvnyomda-vállalat
irodája. Ide küldendő
az előfizetési díjak és hirdetések.

KÖZIGAZGATÁSI, KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Főszerkesztő: VECSEY IMRE. ●● Felelős szerkesztő: KONCZ ÁKOS.

Kiadótalajdonos: A VÁROSI KÖNYVNYOMDA-VÁLLALAT.

A debreczeni adókövetés.

Az első bizottság tárgyalásainak sorrendje.

A Debreczen sz. kir. város területére alakított első adókövető bizottság elnöke: Megyeri Pál dr. ügyvéd, Ter-novszky Alajos kir. tanácsos pénzügyigazgatóval egyöntetűen megállapította a IV., V. és VI. közigazgatási kerületekben lakó adózók tételének tárgyalási sorrendjét. E szerint tárgyalás alá kerülnek a követési lajstrom:

1—61. tételig	1911	augusztus	7-én
62—143.	"	1911	8-án
144—203.	"	1911	9-én
204—268.	"	1911	10-én
269—320.	"	1911	11-én
321—423.	"	1911	12-én
424—508.	"	1911	14-én
509—556.	"	1911	16-án
557—607.	"	1911	17-én
608—690.	"	1911	18-án
691—854.	"	1911	19-én
855—926.	"	1911	21-én
927—1911.	"	1911	22-én
1012—1090.	"	1911	23-án
1091—1177.	"	1911	24-én
1178—1267.	"	1911	25-én
1268—1344.	"	1911	26-án
1345—1502.	"	1911	28-án
1503—1612.	"	1911	30-án
1669—1753.	"	1911	31-én
1754—1803.	"	1911	1-én szeptember
1804—1874.	"	1911	2-án
1875—1950.	"	1911	4-én
1951—2026.	"	1911	5-én
2027—2059.	"	1911	6-án
2060-tól végig	"	1911	7-én

Debreczen szabad királyi város adóügyét 1911 szeptember 6-án tárgyalják.

A nyilvános számadásra kötelezett vállalatok adóját s az ezeknél kifizetett igazgatósági jelenléti díjak III. osztályu kereseti adóját 1911 szeptember 9-én állapítják meg. A kir. pénzügyigazgatóság részéről a bizottságban előadóként Nagy József tanácsos pénzügyigazgató helyettes van delegálva, aki nagy szaktudással készítette elő a javaslatokat. A tárgyalások helyisége az Egyháztér 4. szám alatt, a volt gazdasági akadémia épületében lesz.

A nyári város.

Azok a sokat emlegetett veszedelmes böhüllámok áthömpölögték az oceanon és ugyancsak főzik a vén Európát. Szózik is előlük minden nagyvárosból, aki csak teheti, a

tenger hullámai közé, vagy a nagy hegyek hűs erdeibe, de legalább valami faluba, aszerint, amint a pénztárcája engedi.

Mennyivel praktikusabb nálunk a berlini ember, aki rajong a szabad természetért és a kánikula az igazi szezonja. A német főváros lakói most vannak elemükben, ezekben a forró napokban és enyhe éjszakákban, amikor otthagyják az annyira magasztalt családi otthonát és jőformán csak aludni járnak haza. A reggelit kivéve alig éteznek valaki a lakásán. A berliniek igazán megmutatják, hogy egy tengertől, hegytől, erdtől távol eső síkságon épült óriás város lakói milyen okosan tudják élvezni a nyár örömeit.

Egy Berlinjáró idegen úgy nyilatkozott egy ízben a német fővárosról, hogy lakóit a természet első sorban az eszem-iszomra alkotta. Ez a maliciózus utazó bizonyára kánikula idején fordult meg a spree-parti metropoliszban, ahol ilyenkor majdnem mindenki a nyári korcsmákban él. Férj a feleséggel, szerelmes ifjú a kedvesével, barát a barátal a tágas kethelyiségekben ad egymásnak találat; az a néhány színház, mely nyáron is nyitva tartja kapuit, kong az ürességtől, pedig ugyancsak otthagyták a potlyaggyeiket. Aki fizet a szórakozásért, az a szabadban akar lenni.

Az előkelő osztály és a pénzarisztokrácia tagjai közt is sok akad, akit nem csábít el hazulról Norderney, Borkum, Sylt, vagy az Északi-tenger valami más divatos fürdője. A Grünwald és a Tiergarten fasoraiban már korán reggel látni szenvedelmes lovasokat, akik, mire a reggeli ideje elérkezik, alaposan kiélvezték a szabad természetet. Az estebéd a Grünwald, a Luna-park és az állatkert nagy vendéglőiben divatos: az utóbbiban huszezer ember ékezhetik egyszerre. A katonazenét természetesen el nem engedi a berlini nyaraló és nincs nagyobb élvezete, mint éjfél elüldögelni az enyhe éjszakában. Légy és szunyog nem háborgatja mulatozásában, mert azokat tüzzel-vassal pusztítja a vendéglős. A mindenütt látható Verboten! fóliás a szó szoros értelmében ezeknek a kellemetlen kis állatoknak is szól.

Berlin ma mar egyébként is ideális nyári város. A Spree évről-évre népszerűbb lesz az evezős sport kedvelői előtt. Csónakok raja árusztja el a kis folyót, melynek partjait virágos kertek és — fölösleges talán említeni — nyári vendéglők szegélyezik. Akinek nem tetszik a Spree, nem kisebb élvezetet talál a Havel völgyében, melynek partja a legszebb erdei panorámát tárja a kirándulás elé. A Grünwald határán túl, ahol a folyó vize egész tóvá szélesedik, Babelsberg és Potsdam környékén, még több csónak tartkítja a medret, mint a Spree vizén. Potsdam mellett van a szép Wannsee is, mely a berliniek egyik legkedvesebb kirándulóhelye. Itt van továbbá a Wannsee-jattklub és a Svéd-pavillon, mely egyike a legdivatosabb

étköző helyeknek. Szabad fürdő, homokos part kínálkozik itt a vendég számára. Vidám láрма, hangos kacagás tölti be a környéket; férfi és nő, ifju és öreg ugy mulat itt, akárcsak a tengerparton lenne.

A parkokat estefelé mint a hangyaraj lepi el a szegényebb néposztály. Mindegy, hogy hová megy, vendéglőt, katonazenét mindenütt talál. Estefelé a munkaidő után kong a nagy város az ürességtől. Nyaral mindenki olcsón és élvezzi a szabad természetet.

Micsoda hitvány patak a Spree a szőke Dunához és milyen sívár a Grünwald a budai hegyek erdeihöz képest. Nálunk mégis csak egy-két atléta csónakja lézeng a vizen, szabad fürdőnek nyoma sincs, az erdőben pedig hétköznap csak itt-ott lát az ember egy-egy bujkáló szerelmest.

Az elmondottakhoz csak annyit adunk, hogy nekünk is van egy gyönyörű nagyerdőnk, ahová árnyas ut vezet. És mit látunk? Mig más városokban estéunkint a parkok és kertek tele vannak üdülést kereső közönséggel, nálunk este nyolc óra után alig látunk egy-két embert a nagyerdő parkjában. Pedig ugyszólván ez az egyetlen nyílvannal üdülőhelyünk van, melyet egy az egy villamosvissutal könnyen meglehet közelíteni, jól gondozott utai vannak, vendéglőjében a legkitünőbb ellátást kapunk, a park most már világítva van és ennek dacára az esti órákban, mikor legjobb a levegő, teljesen üres az erdő.

Drágaság és inség.

Az ország minden részéből hangzik a panasz a nagy szárazság miatt. Kalászos termésünkre elég jó idő járt, kapás növényeink azonban, ha hamarosan nem kapnak esőt — elpusztulnak és répát, tengerit, krumplit, nem teremhet a megkeményedett föld, aminek eredménye a már amugy is elviselhetetlen drágaságot csak emelni fogja.

Ha a mostani piaci árakat az öt év előtti árakkal összehasonlítjuk, körül-belül száz százalékos az áremelkedés. Ezt a drágaságot nemcsak a szegénység, de még a módosabb ember sem bírja ki soká. És ami a legmegdöbbentőbb, ezen segíteni nem lehet és maholnap megesszük mindenünket és minden keresetünket a piac nyeli el.

Idé juttott a boldog Kanaának nevezett Magyarország. Az általános drágaság hihetetlen magasra emelte a napi-számbekeket és a birtokosok még drága pénzen sem kapnak munkaerőt, mert nincs módjukban a felemelt munkabékeket megfizetni. Az iparos szintén nem tud eleget fizetni, tőkehiányában estersége pang, egyzóval mindenki elégedetlen és senki sem találja meg munkájának ellenértékét és hasznát, csak adóssága nő, mert bevételéből nem tudja kiadásait fedezni.

Ilyen körülmények közt igazán aggódba nézhetünk a tél elé, mely tele lesz nyomorral, jajszóval és siralommal. Ha soká tart még e szárazság, beköszönhet az inség és elégedetlenség.

Legyünk azért elkészülve a legrosszabbra.

Felhívás.

Valamennyi sz. kir. és törvényhatósági joggal felruházott város fővelldárosaihoz.

Mintán azon megtisztelő megbízást adták, hogy a sz. kir. és törvényhatósági városok levéldárosainak kedvezőbb fizető osztályba sorolásának ügyét előkészítem, tisztelettel ér-

tesítlek benneteket, hogy 1911 augusztus hónap 26-ikán d. e. 10 órakor értekezletre gyűlünk össze Budapesten a Panónia szálló I. emeleti társalgó termében.

Tekintettel arra, hogy a városi törvény most készül és tekintettel arra, hogy a sz. kir. és törvényhatósági joggal felruházott városok levéldárosai joggal kivándorhatják helyzetük javítását, felkérlek benneteket, hogy a mondott napon sziveskedjétek Budapesten megjelenni, amely alkalommal az általam megszerkesztett és a Nagyméltóságú Belügyminiszter Urnak átnyújtandó memorándumot is megvitatjuk.

Megjelenésetekről sziveskedjétek engem legkésőbb augusztus hónap 12-ig értesíteni.

Karlársi szeretettel

Debreczen, 1911 július 29-én.

Konoz Ákos,

fővelldáros tb. tanácsnok.

Hírek.

— Rásó István miniszteri segédtitkár. A hivatalos lap a következő királyi kéziratot közli:

A belügyminiszterium vezetésével megbízott magyar miniszterelnököm előterjesztésére Rásó István miniszteri fogalmazónak a miniszteri segédtitkári címet és jellegű adományozom.

Kelt Lainzban, 1911. évi július 7-én.

Ferencz József s. k.

Khaen-Héderváry Károly s. k.

A kinevezéshez szívből gratulálunk, mert az érdemes férfiut éri.

— A kereskedelmi és iparkamara új alelnöke.

A debreczeni kereskedelmi és iparkamara ipari szakosztályának Szent-Királyi Tivadar elnöklésével tartott ülésében foglalkozott ez osztály elnökségében beállt változással. Sajnálattal vette tudomásul Stegmüller Árpád alelnök, iparosztályi elnök lemondását, ki erre szerföltött nagymérvű magánelfoglaltsága miatt kényszerült s jegyzőkönyvileg fejezte ki érdemes munkássága iránt méltányló elismerését. Azután abban állapotott meg az ipari osztályülés, hogy elnökütl Debreczen Lajos husnagyparost kéri fel, aki ugy iparában, mint évtizedek óta a közügyek terén is kiváló érdemes és önzellen tevékenységet fejt ki.

— Közigazgatási bejárás a városházán. Csütörtökön tartották meg a villamos vasut uj kiterőinek és vonalmeghosszabbításának engedélyezésére vonatkozó közigazgatási bejárás tárgyalást a városháza közgyűlési termében. A tárgyaláson, amelyet a kereskedelemügyi miniszter képviselőben Hieronymi Pál vasuti és hajózási felügyelő vezetett, Debreczen város képviselőjében Aczel Géza főmérnök, Jeney Szabó Miklós th. főkapitány, Dóczy Emil dr. alügyész, Fejér Ferenc dr., Mányi József műszaki tanácsos, a villamos vasut képviselőjében Majerszky Mihály igazgató és Erdélyi Vince főmérnök jelent meg, az érdekelte háztulajdonosok részéről néhányan. A bizottság engedélyezte a vonalak meghosszabbítását a Lukács Vilmosfele telepre, a hordógyárhoz és az uj kiterőket. Nyugotíutcai kiterő a Széchenyi-utcatól a Miklós-utcáig terjed. Kikötötte itt a város, hogy a teher- és személforgalmat is e vonalakról a városon keresztül nem szabad lebonyolítani s csupán az éjszakai utolsó pallagi vonatnak szabad a városon keresztül haladnia. Több érdekelte háztulajdonos tiltakozást jelentett be, azonban ezeket a bizottság nem vette figyelembe.

— **A debreczeni csata évfordulója.** A debreczeni csata évfordulóját, mint minden évben, úgy az idén is kegyelettel ünnepli meg a város közönsége, amit bizonyít a városi Tanács közvetlen felhívása, mely az ünnepség programját is magában foglalja. A felhívás egész terjedelmében így hangzik:

Debreczen polgársága! Dicsőséges szabadságharcunk egyik szomorú évfordulójához érünk ismét augusztus hó 2-án. Szomorú nap, de emlékezetes! Alig kilencezer maroknyi magyar sereg vitéz bajnokai vették fel itt a mi városunk nyugati határán a küzdelmet a túlnyomó számban előtörő orosz hadsereggel. Honvédeink haláltmegvető önfeláldozása nem volt képes feltartóztatni tiszerte nagyobb ellenét. — Gyözött a tulerő s keresztülzajólt városunk utcáin a zsarnok elnyomók dúló serege. Két emberöltő-kor merült 1849 augusztus 2-ik napja óta az örökkévalóság tengerébe. De a lezajlott küzdelmes évek sem feledtethetik el, miként harcoltak, mint vértettek el vitéz honvédek akkor, hogy megtámadott hazánk feltett szabadságát megvédjék a zsarnokok elnyomó hatalmától. Ez évben is felkeressük hát a beföhösödött sirhatokat. Megemlékezünk a névtelen hőskörlől, kiknek piros vére áztatta városunk földjét. Elmegyünk ez egyszerű sírokhöz, hogy az alattuk alvók honszerelméről emlékezve a honszerelem tüztől lelkesüljünk s dalt zengve dicsőítsük emléköket, kik a hazáért, a szabadságért küzdve vértettek el. És elmegyünk, hogy lelkesedést merítsünk a nagy idők emlékeiből, hogy megtanuljunk ott küzdeni ésszel, küzdeni munkával s ha kell: életet és vért áldozva — hazánk jóletéért, szabadságáért. Az ünnepély programja: 1. Gyülekezés a református főiskola udvarán, augusztus 2-án, délután 3/4 órakor. 2. A „Petőfi-dalkör“ előadása és a Petőfi-szobor megkoszorúzása. 3. Kivonulás a honvéd sírokhöz az „Egyetértés“ dal- és zeneegylet vezetésével. 4. A honvéd-síroknál: a „Kossuth-dalkör“ éneke. 5. Emlékbeszéd. Tartja: *Zöld József*, városi t. jegyző. 6. Debreczen sz. kir. város nevében az emlékszóbor megkoszorúzása *Dr. K. Tóth Mihály* tanácsnok által. 7. A „Kossuth-dalkör“ éneke. 8. Alkalmi

költemény: *Nemes Imre*, III éves hittanhallgató. 9. Hymnus Énekli a közönség. Az agghonvédek a menettel kocsin vonulnak ki. Az ünnepély pontban 5 órakor kezdődik.

— **Debreczen és az EMKE.** Az EMKE szeptember hónap 8-án és 9-én tartja meg ünnepségei keretében fennállása 25 éves jubileumát, melyre városunk Tanácsát is meghívta. Az ünnepségre a Tanács dr. K. Tóth Mihály tanácsnokot küldte ki.

Szerkesztői üzenetek.

Hoffmann Endre Spalato, **Molnár Mihály** Hódmezővásárhely, **Sz. Seigethy Vilmos** Szeged, **Tóth Ferenc** Temesvár, **Nyíry Dániel** Miskolc, **Bisóffy Károly** Baja, **Fodor L.** Szatmár. Leveleteket vettem, csatlakozásokat köszönöm, az összefogóvetel napját jóelőre tudatom.

For és melegség. A cikket nem közölhetem, mivel személyes támadásoktól hemzseg. Átalakítása pedig sok időt venne igénybe. Egyebekben megjegyzem, hogy ilyen emberitő hőségben az ajánlott módszer ugysem vezetne célhoz, eltekintve a nagy költségtől.

Sz. K. Helyben. Fogalmunk sincs arról, hogy ki lesz az új főszámvevő. Tessék azonban meggyőződni abban, hogy az üres hely bizonyára érdemes férfival lesz betöltve.

!! MEGJELENT !!

□ A VÁROSI TANÁCS KIADÁSÁBAN □

**DEBRECZEN SZAB. KIR.
VÁROS ÉRVÉNYBEN LÉVŐ
SZABÁLYRENDELETEI-
NEK GYŰJTÉMÉNYE.**

Az 564 oldal terjedelmű vaskos kötet ára

2 KORONA.

Kapható a városi könyvnyomda-vállalat irodájában. **Kossuth-utca, városház-épület.**

Alapítottott 1561.

Telefon: 270.

« DEBRECZEN SZAB. KIR. VÁROS » KÖNYVNYOMDA-VÁLLALATA. (VÁROSHÁZÉPÜLET, KOSSUTH-UTCA.)

A modern technika legújabb vívmányaiával felszerelve, készít mindenféle nyomtatványokat a legegyszerűbbtől a legdiszesebbig, jutányos ár mellett. ☺☺☺☺☺

Meghívók, eljegyzési kártyák, üzleti nyomtatványok, körlevelek a legizlésebben állíttatnak ki. — Yideki megrendeléseket gyorsan és pontosan eszközöl. ☺☺☺

Tartós betűesérből készült tömöntvényekkel helybeli és vidéki nyomdákknak, könyvkötőknek jutányos árért rövid idő slatt szolgálunk.

1911. szám.

Versenytervezési hirdetés.

Debreczen sz. kir. város az általános vízvezeték építési munkálataira, illetve az összes vascsövek és szerelvények szállítására nyilvános írásbeli versenytervezést hirdet.

A munkálatok a következő csoportra oszlanak:

- I. Földalatti betonépítési munkák.
- II. Magas építési munkák.
- III. A szivattyú-telep gépészeti berendezése.
- IV. Az öntöttvas csövek szállítása.
- V. Vízvezeteki szerelvények szállítása.
- VI. Szerelési munkák.
- VII. A víztorony vaslemez medencéjének szállítása és szerelése.
- VIII. Telefon és villamosjelző berendezés.
- IX. Vízmerők szállítása.
- X. Házicsatlakozások és magán vezetékek létesítése.
- XI. Vasbeton víztorony.

Az ajánlati költségvetések alapjául a m. kir. O. V. I. közegészségügyi mérnöki osztálya által készített tervek szolgálnak. A II-ik csoportban felvett víztorony építésére azonban a XI. csoportban önálló alternatív ajánlat is tehető, amely teljesen vasbetonból is költséghatós; azonban ez esetben az általános tervek: hosszmetset, alaprajz a szükséges keresztmetsetek, nézet, legalább 1:200 mértékben, valamint a statikai számítások csatolandók, a költségvetés pedig részletesen kidolgozandó. Vasbeton ajánlat esetén ajánlattevő tartozik írásban garantálni, hogy a medence elkészítése után 3 hónappal teljesen víz-záró lesz.

Az ívenként egy koronás bélyeggel ellátott ajánlatok szabályszerűen lepecsételve 1911. év augusztus hó 24. déli 12 óráig a városi polgármesteri hivatalba adhatók be, vagy posta útján küldhetők. Az ajánlatok borítéka a következő felírással látandók el: „Ajánlat Debreczen sz. kir. város vízvezeteki munkálatainak _____ csoportjára“

Az ajánlatok 1911 év augusztus hó 24-én délután 3 órákor a város tanácstermében fognak felbontatni, amely alkalommal ajánlattevők, vagy meghatalmazott képviselőjük jelen lehetnek. Elkésve, távirati úton érkezett, valamint oly ajánlatok, amelyek a hirdetés bármely pontjának nem felelnek meg, figyelembe nem vétetnek.

Az ajánlatok kizárólag a városi mérnöki hivatalban kaphatók úrlapokon tehető. Ajánlat adható be az összes csoportokra is, egy vagy több munkacsoportra is, oly kikötés azonban, mely szerint valamelyik ajánlat csakis két vagy több munkacsoport egyidejű elnyerése esetére érvényes, figyelembe nem vétetik.

Az ajánlattevők ajánlataikkal a m. kir. belügyminiszter által 83,000/1907. sz. alatt kiadott közszállítási szabályrendelet 25. §-ában körülírt végleges döntésig kötelezettségben maradnak.

Azok az ajánlattevők, akik eddig a várossal üzleti összeköttetésben nem állottak, tartoznak szállítóképességük és megbízhatóságukat azon kereskedelmi és iparkamara bizonylatával igazolni, amelyhez vállalatuk telepe szerint tartoznak.

A város fentartja magának a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok közül, azok értékére való tekintet nélkül, szabadon választhat s hogy esetleg újabb árlejtést hirdethessen.

Az ajánlattevők 250,000 korona végösszegig 5 százalék, azonfelül 2 százalék bánatpénzt tartoznak készpénzben, vagy állami letétekre alkalmas értékpapírokban a város pontjainál 1911. évi augusztus hó 23-án déli 12 óráig letenni s az erről szóló elismervényt ajánlatukhoz csatolni.

A munkálatokra csakis magyar honos s egyuttal Magyarorszában bejegyzett és előirt munkálatok elvégzésében több évi gyakorlattal rendelkező szakcégek pályázhatnak és akik szakképzettségüket igazolni képesek; a közszállítási szabályrendelet 16. §-a 11. pontjának figyelembe vételével. Nem szakcégek ajánlata figyelembe nem vétetik. — A IV. csoportra külföldi gyártmánnyal is lehet pályázni.

A kiírási, ajánlati mintakért, következő díjak fizetendők:

1. Általános feltételek, szerződési minta, pályázati feltételek stb.-ért 3 korona.
2. Minden munka csoport részletes feltételei s költségvetési úrlapjáért külön-külön 2 korona.
3. Az egész kiírási műveletért együtt 20 korona. Beszerezhetők a városi mérnöki hivatalnál (Simonffy-utca 2. sz.)

Debreczen, 1911. évi július hó 20-án.

A városi tanács.